

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувач кафедри ФМФР
Баранова В. Г.
— ____ || ____ 2019 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування Фінансовий та
страховий менеджмент
на тему: **«Управління фінансовими ресурсами КУ «ЦФГДЗУСО»»**

Виконавець: Студентка
факультету фінансів та
банківської справи

Сандульська Алла Алімівна

/підпис/

Науковий керівник:
Гончаренко Олена Миколаївна

/підпис/

Одеса 2019

АНОТАЦІЯ

Сандульська Алла Алімівна, «Управління фінансовими ресурсами КУ «ЦФГДЗУСО»»
 (прізвище та ініціали студента) (назва кваліфікаційної роботи)
 кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра
 зі спеціальності «072 Фінанси, банківська справа та страхування»
 за магістерською програмою «Фінансовий та страховий менеджмент»
 Одеський національний економічний університет
 м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес фінансування закладів та установ системи освіти .

У роботі розглядаються теоретичні аспекти поняття фінансові ресурси комунальної установи, з'ясовано сутність фінансових ресурсів комунальної установи, а також особливості фінансування закладів освіти.

Проаналізовано існуючі підходи до класифікації фінансових ресурсів. Проведено дослідження особливостей діяльності КУ «ЦФГДЗУСО» . Виділено основні слабкі та сильні сторони фінансування освітньої сфери.

Запропоновано рекомендації щодо покращення рівня освідченості та економічного розвитку **Ключові слова:** фінансові ресурси, комунальна установа, кошторис, видатки та доходи.

ANNOTATION

Sandulska Alla Alimivna, —Management of Financial Resources of MI — CFЕAEIII
 (student's name and initials) (title of qualification work) qualification
 work for a master's degree majoring in 072 Finance, Banking and
 Insurance Master's Program in Financial and Insurance Management
 Odessa National Economic University
 Odessa, 2019

The Master's qualification work consists of three sections. Object of study - the process of financing institutions and states of the education system.

The theoretical aspects of the concept of financial resources of a communal institution are considered in the work, the essence of financial resources of a communal institution, as well as the peculiarities of financing educational institutions are clarified.

Existing approaches to the classification of financial resources are analyzed. The peculiarities of the activity of the MI — CFЕAEIII were conducted. The main strengths and weaknesses of the education sector are highlighted.

Recommendations are offered to improve the level of accountability and economic development

Keywords: financial resources, municipal institution, budget, expenses and income.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ В СИСТЕМІ ОСВІТИ.....	6
1.1 Сутність поняття та особливості фінансових ресурсів комунальної установи.....	6
1.2 Джерела та форми фінансування системи освіти.....	15
1.3 Аспекти державної політики у сфері фінансування освіти.....	23
РОЗДІЛ 2 ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ КУ «ЦФГДЗУСО».....	29
2.1 Оцінка стану фінансування системи освіти.....	29
2.2 Характеристика фінансово-господарської діяльності КУ «ЦФГДЗУСО».....	33
2.3. Оцінка кошторису доходів і видатків КУ «ЦФГДЗУСО».....	40
2.4 Математичне моделювання обсягів фінансування закладів сфери освіти.....	52
РОЗДІЛ 3 СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ ФІНАНСУВАННЯ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	56

3.1 Сильні та слабкі сторони фінансової політики у фінансуванні установ системи

освіти.....56

3.2 Зарубіжний досвід політики фінансування системи

освіти.....65

ВИСНОВКИ.....71

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....73

ДОДАТКИ.....77

ВСТУП

Сучасний економічний та соціальний розвиток країни залежить від кваліфікованого людського капіталу, який сьогодні випереджає за значимістю енергетичні ресурси, і який можна не лише зберегти, а й примножити, «виробництво» якого повинна забезпечити сама держава, формуючи сприятливі для цього умови. У реалізації цього завдання ключова роль належить сфері освіти, яка забезпечує підготовку громадян до генерації нових знань та вдалого їх використання.

Освітня сфера займається формуванням знань і вмінь підростаючого покоління, його вихованням підготовки кадрів. Однак сучасний стан системи освіти не відповідає світовим вимогам та потребує оновлення не лише в частині змісту та системи управління, а й змін у системі фінансування.

Проблематиці управління фінансовими ресурсами у процесі фінансування освітньої галузі присвячено чимало наукових праць, як зарубіжних так і відчизняних науковців Гуйда.Т.В, Грідчіна М. В., Оспіщева В. І., А. І. Балабанов, Поддєрьогін А. М., Родіонова В. І., Рупняк М. Я та інші.

Мета і завдання дослідження. Метою даної роботи є оцінка теоретичних та методичних засад упраління фінансовими ресурсами

направленими на фінансування системи освіти та розробка рекомендацій Мета пов'язана з вирішенням таких завдань:

- розкрити сутність поняття та визначити особливості фінансових ресурсів комунальної установи;
- дослідити джерела та форми фінансування системи освіти;
- розглянути аспекти державної політики у сфері фінансування освіти;
- провести оцінку стану фінансування системи освіти
- проаналізувати фінансове забезпечення ресурсами КУ «ЦФГДЗУСО»
- дослідити тенденції руху доходів і видатків КУ «ЦФГДЗУСО»
- побудувати економіко-математичні моделі обсягів фінансування закладів сфери освіти;
- визначити сильні та слабкі сторони фінансової політики у фінансуванні установ системи освіти;
- проаналізувати зарубіжний досвід політики фінансування системи освіти

Об'єктом дослідження є процес фінансування закладів та у станов системи освіти

Предметом дослідження теоретичні та методичні положення з приводу фінансування закладів та установ системи освіти.

Методи дослідження. У процесі дослідження застосовувалися наступні методи: діалектичний метод пізнання, щодо визначення взаємозв'язку і взаємозалежності обсягу фінансування, ВВП і загальних видатків; метод аналізу і синтезу – при дослідженні процесу фінансування освітньої сфери. Методи статистичного моделювання використовувались в процесі побудови економіко-математичних моделей

Інформаційну базу дослідження склали Конституція України; Бюджетний кодекс України; закони України; укази Президента України; нормативні акти Кабінету Міністрів України; офіційні дані Міністерства фінансів України; накази Міністерства освіти та науки й інших органів виконавчої влади; наукові публікації та звітні дані комунальної установи «Центр фінансування та господарської діяльності закладів та установ системи освіти»

ВИСНОВКИ

В даній дипломній роботі було широко відкрито питання теоретичних основ управління фінансовими ресурсами в системі освіти на рівні держави, що є впливовим фактором розвитку економіки в розрізі тактичного та стратегічного планування.

Зокрема провівши глибинний аналіз теоретичних засад поняття «фінансові ресурси» у їх визначеннях різними закордонними та вітчизняними авторами приводить до визначення, що фінансові ресурси комунальних установ – це частина наявних грошових коштів, які використовують для забезпечення діяльності підприємств чи організацій з метою виконання її функціональних обов’язків перед зовнішніми та внутрішніми контролерами. Таким чином, фінансові ресурси комунальних установ мають значні відмінності перед значеннями фінансових ресурсів комунальних підприємств.

Комунальні установи у своїй діяльності мають ряд специфічних особливостей перед іншими організаціями та установами комунальної форми власності, а саме теджереелами формування коштів мають бути кошти місцевого та державного бюджетів, кошти від надання особливих послуг, кредити фінансових установ, добровільні внески від зовнішніх суб’єктів, а також доходи від побічної діяльності.

Основними проблемами розвитку інституту фінансування освітньої сфери є політичні та економічні аспекти, такі як непрозорість в механізмі фінансування та недостатній розвиток механізму кредитування цих установ, що робить сферу освіти фактично фінансованою лише за рахунок бюджетних коштів.

Державне регулювання освіти на національному рівні складаються та взаємодіють між собою за допомогою цілей, завдань, методів та заходів, які представляють собою інститути державного регулювання освіти. У сучасних умовах євроінтеграції необхідним є створення такого механізму, який би

передавав закладам освіти, як повноваження так і відповідальність за фінансові здобутки своєї діяльності.

Аналіз обсягу фінансування закладів сфери освіти на рівні КУ «ЦФГДЗУСО» і на макроекономічному рівні дає змогу зробити висновки, що протягом п'яти років зберігається тенденція зростання видатків на освіту, хоч і меншими темпами ніж ВВП, що свідчить про недостатнє фінансування такої стратегічної та важливої ланки економіки.

Підводячи висновки, можна з упевненістю стверджувати, що в контексті видимих економічних політичних та соціальних змін, що відбулись в Україні, а також передумов до побудови основ для розвитку технологій та інновацій в освіті є вирішальним рушійним фактором в стратегічному розвитку країни. Необхідно доцільно, ефективно та правильно визначити обсяг фінансування освіти відповідно до вимог конкурентоспроможності економіки. Фінансування освіти є вагомим показником, оскільки призводить до податкових надходжень, ВВП та зменшення безробіття в цілому. Провівши аналіз, можна стверджувати, що чим вищий рівень освіченості тим вищий рівень соціального і економічного розвитку держави.

Також було розглянуто проблеми бюджетного та позабюджетного фінансування, зумовленого неефективністю використання фінансових ресурсів, які вимагають розроблення нових підходів до організації фінансування освітньої галузі.

Зокрема на прикладі фінансування освітньої галузі такими розвиненими країнами, як США, Франція, Японія приходимо до висновку, що ефективний розподіл коштів в освіту дає в перспективі приріст ВВП, зокрема за рахунок впровадження інноваційних проектів.

Отже, фінансування освітньої сфери в Україні ставить перед суспільством значні цілі, а саме гостра необхідність не лише збільшення обсягів фінансування, але й розробка результативних методів використання фінансових ресурсів, що покращить соціально-економічний розвиток країни

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Ярошевич Н.Б. Фінанси підприємств : навч. посіб. / Н. Б. Ярошевич. К.: Знання, 2012. 341с. URL: http://pidruchniki.ws/10160513448-09/finansi/finansovi_resursi_pidpriyemstva_dzherela_formuvannya
2. Филимоненков А.С. Финансы предприятий : учебн. пособ. / А.С. Филимоненков. К. : Изд-во "Ника-Центр", "Эльга", 2002. 280 с.
3. Романенко Т. В. Шляхи удосконалення формування та використання фінансових ресурсів підприємств. / Т. В. Романенко // Наукові праці. Полтава, 2012. Економічні науки. С. 248-252
4. Вожжова О. Ф. Оптимізація фінансових ресурсів акціонерних товариств у торгівлі [Текст] : автореф. дис... канд. екон. наук: 08.07.05 / Вожжова Олена Феліксівна. Донецьк, 2004. 19 с
5. Грідчіна М.В. Фінанси (теоретичні основи) : підручник / М. В. Грідчіна, В. Б. Захожай, Л. Л. Осіпчук та ін.; Під кер-вом і за наук. ред. М. В. Грідчіної, В. Б. Захожая. 2-ге вид., випр. і допов. К.: МАУП, 2004. 312 с.
6. Квасницька Р. С. Фінанси підприємств
URL: http://lubbook.net/book_281_glava__Ponjattja,_sutnist_.html
7. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: [навч. посіб.] / М.Я. Коробов. К.: «Знання», КОО, 2010. 378
8. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія) : [навч. посіб.] / В. М. Опарін 2-ге вид., доп. і перероб. К.: КНЕУ, 2002. 240 с.
9. Фінанси: курс для фінансистів : [навч. посіб.] / За ред. В.І. Оспіщева . К.: Знання, 2008.- 567 с. URL: http://pidruchniki.ws/115707-18/finansi/finansovi_resursi_pidpriyemstv

10. Поддєрьогін. А. М. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2013. 460 с.
11. Родионова В.М. Финансы / Под ред. Родионовой В. М.. М.: Финансы и статистика. 2015. С. 430.
12. Рупняк М. Я. Формування фінансових ресурсів акціонерних товариств України [Текст] : автореф. дис. канд. екон. наук: 08.04.01 / Рупняк Микола Ярославович. К., 2006. 20 с.
13. Шило В.П. Фінанси підприємств за модульною системою навчання / В. П. Шило, С.Б. Ільїна, В.В. Балабанова, І.І. Криштопа. К.: Кондор, 2011. 429 с.
URL:http://pidruchniki.ws/141508-23/finansi/finansovi_resursi_dzherela_formuvannya
14. Федосов В. М. Теорія фінансів : підручник / В. М. Федосов ; за ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. К.: Центр учбової літератури, 2010. 576 с.
15. Вовк І. Класифікація ресурсів підприємства. Сучасні підходи [Електронний ресурс] / І. Вовк // Соціально-економічні проблеми і держава. 2011. №. 1 (4).
URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2011/11vippsp.pdf>.
16. Козарезенко Л.В. Соціально-економічна ефективність функціонування сфери освітніх послуг : автореф. дис. ... к.е.н. : Спец. 08.00.03 / Л.В. Козарезенко / ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. В.Гетьмана». – Київ, 2010. – 21 с.
17. Василик О. Д. Теорія фінансів : [підр] / О. Д Василик. К.: НІОС. 2001. С. 86.
18. Олієвська М.Г. Фінансування людського капіталу в регіонах України: монографія. К.: НДФІ, 2017. 286 с.

19. Інвестиції в людський акме-капітал шлях України до процвітання: Сучасні акмеологічні дослідження: теоретико-методологічні та прикладні аспекти: монографія / В.О. Огнев'юк, С.О. Сисоєва, Я.С. Фруктова. Київ: Київський університет ім. Б. Грінченка, 2016. 912 с ю
20. Департамент освіти та науки Одеської міської ради / URL: <https://osvitaomr.gov.ua/>
21. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2010. – № 50-51. ст.572 [із змінами та доповненнями] // Верховна Рада України: URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
22. Діяльність та дані Міністерства освіти і науки України // Міністерство освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua/>
23. Закон України "Про вищу освіту" від 1 липня 2014 року № 1556- VII // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2014. № 37-38. ст.2004 [із змінами та доповненнями] // Верховна Рада України: URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
24. Зверяков М. І. Пізнавальний потенціал політичної економії [Текст] / М. І. Зверяков // Економічна теорія . – 2012. – № 3. – С. 5–14.
25. Зверяков М. І. У пошуках виходу з кризи [Текст] / М. І. Зверяков // Економіка України. — 2013. — № 8(621). — С. 4–21.
26. Прогнозирование устойчивого развития предприятия в условиях неопределенности // Economics, management, law: innovation strategy: Collection of scientific articles. Henan Science and Technology Press, Zhengzhou, China, 2016. 103- 109 p. scientific articles. Les Editions L'Originale, Paris, France, 2016.- 484-492 p.7
27. Красняков Є.В. Державне фінансування освіти не має бути залишковим // Рідна школа. 2004. №7-8. С.3-7.

28. OECD [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.oecd.org/> 14.
Доклад о человеческом развитии 2013. URL:
http://hdr.undp.org/en/media/HDR_2013_RU.pdf
29. IMD releases its 2014 World Competitiveness Yearbook Ranking URL:
<http://www.imd.org/news/2014-World-Competitiveness.cfm>.
30. Витрати на освіту. R&B Group URL:
<http://rb.com.ua/ukr/marketing/tendency/8324>
31. Гончаренко О.М., Світлична О.С. Методичні підходи оптимального управління стійкістю компанії // Устойчивое развитие: социальные и экономические изменения (Sustainable development: social and economic changes). Монографія. Ополе, Польща: The academy of Management and Administration in Opole. 2016; pp. 436. (0,3 авт. арк.)
32. Мартыянов О. І. Оптимізація фінансових ресурсів підприємств України в умовах глобальної фінансової кризи / О. І. Мартыянов, Т. О. Макух.
URL: http://esteticamente.ru/portal/soc_gum/sru/2010_1/index.htm
33. Бойко А. І. Філософія модернізації освіти в системі ринкових трансформацій: світоглядно-філософський аналіз. К.: Знання України, 2009. 379 с
34. Стоян В. Вплив державних видатків на розвиток освітньої сфери: вітчизняні реалії та світовий досвід / В. Стоян, Х. Худа // Світ фінансів. 2012. Вип. 3. С. 19-30.
35. Єфименко Т.І. Концептуальні підходи щодо розвитку механізмів фінансування науки. Фінанси України. 2016. № 8. С. 9–23.

